

SOLIDARNE PAŃSTWO W OCHRONIE ŚRODOWISKA

Bogactwo polskich zasobów przyrodniczych stanowi ewenement na skalę europejską. Jednocześnie działania rządu zmierzają do stymulacji zrównoważonego rozwoju terenów nieurbanizowanych. Będzie temu służyć rozwój zgodny z programem Natura 2000. Daje on Polsce szansę zachowania zasobów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń.

Zmiany w prawie ochrony środowiska

Rząd dąży do uporządkowania tej dziedziny prawa tak, aby było przyjazne człowiekowi, proste do stosowania i stymulowało rozwój gospodarczy. Skorzystano z doświadczenia osób na co dzień zajmujących się sprawami środowiska po to, żeby zmiany były efektywne i opierały się na najlepszej moż-

liwej wiedzy. Przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne oraz zebrano dostępną wiedzę naukową w dziedzinie prawa środowiska. Opracowanie specjalistycznego słownika pozwala ujednolicić pojęcia związane z ochroną środowiska. Przygotowano również projekty rozwiązań prawnych dotyczące gospodarki wodnej, handlu i emisji gazów oraz nowelizację ustawy Prawo ochrony środowiska.

➔ Rząd uporządkował program Natura 2000

Wyznaczono granice stref ekologicznych w ramach systemu Natura 2000. Uporządkowanie systemu sieci ekologicznej i szczegółowe określenie granic obszarów ochrony siedlisk będzie służyć zrównoważonemu rozwojowi poszczególnych regionów, zwłaszcza terenów nieurbanizowanych. Inwentaryzacja przyrodnicza kraju zakończy też nieaktualny podział obszarów oparty na danych archiwalnych. Rząd przedstawił Komisji Europejskiej zestawienie 48 specjalnych obszarów ochrony siedlisk i specjalnej ochrony ptaków, zgodnie z przedstawionym wcześniej harmonogramem.

Spotkanie ministrów środowiska UE w Tucznie

Posiedzenie nieformalnej Rady Ministrów Środowiska UE było okazją do promocji polskiej przyrody i przedstawienia roli działalności człowieka w ochronie bogactwa zasobów przyrodniczych. Polskie Lasy Państwowe przedstawiono jako przykład organizacji, która wykorzystując konwencję klimatyczną Narodów Zjednoczonych i Protokół z Kioto działa na rzecz rozwoju terenów nieurbanizowanych. Ministrowie UE zapoznali się również z autorskim pomysłem Polski, polegającym na włączeniu lasów do systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych.

Minister środowiska współpracuje ze światowymi organizacjami pozarządowymi

Wspólne inicjatywy dotyczą działań na rzecz wdrażania programu Natura 2000. Dyskutowano także o wykorzystaniu potencjału polskiej przyrody w przeciwdziałaniu skutkom globalnego ocieplenia. Dodatkowo w stacji naukowo-badawczej w Tucznie zaprezentowano polskie sposoby zwiększania bioróżnorodności przez

celowe i skoordynowane działania specjalistów. Wskazano też na rolę systemów leśnych w pochłanianiu dwutlenku węgla.

Polska ogranicza emisję gazów cieplarnianych do atmosfery

Polska dołączyła do Europejskiego Systemu Handlu Emisjami, który jest jednym z trzech instrumentów ograniczania emisji gazów do atmosfery. Rząd zakończył prace nad Krajowym Planem Rozdziału Uprawnień na lata 2008–2012, który został złożony do Komisji Europejskiej. Polska jako jedno z sześciu państw UE zgłosiła KPRU w terminie. Zaproponowano szybkie wprowadzenie rynkowego mechanizmu, który zmniejszy koszty ograniczenia emisji dwutlenku węgla przez przemysł. Przygotowano ustawę, która pozwoli na włączenie lasów do Systemu Handlu Emisjami. Dochody uzyskane z tego zostaną przekazane na rozwój miejsc pracy na terenach nieurbanizowanych.

Polska krajem wolnym od organizmów modyfikowanych genetycznie

Rząd zdecydował o ścisłej kontroli działalności związanej z produkcją modyfikowanych genetycznie organizmów (GMO). W tym celu opracowano spójny system zasad dotyczących prowadzenia zakładów inżynierii genetycznej oraz zamkniętego użycia genetycznie zmodyfikowanych mikroorganizmów i organizmów. Uregulowano również zasady ich uprawiania w Polsce, eksperymentalnego uwalniania do środowiska oraz wprowadzania do obrotu. Projekt odpowiedniej ustawy trafił już pod obrady Komitetu Stałego Rady Ministrów.

Polska ropa naftowa i gaz ziemny

Rząd udzielił 10-letniej koncepcji firmie Petrobaltic SA na eksplo-

atację jednego z najbardziej perspektywicznych obszarów roponośnych w Polsce. Złoże znajduje się na obszarze polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej na Morzu Bałtyckim. Jego zasoby są szacowane na 750 tys. ton ropy naftowej i 100 mln m³ gazu ziemnego.

Nowoczesne i przejrzyste zasady handlu drewnem

Rząd wprowadził nowe zasady sprzedaży drewna. Uczynią one proces handlu drewnem transparentnym i bardziej efektywnym oraz zrównają szansę wszystkich uczestników obrotu. Będzie on oparty na systemie rokowań jednoczesnych, on-line, na platformie internetowej z wykorzystaniem specjalnej informatycznej aplikacji portalu leśno-drzewnego. Portal ten pozwoli prowadzić rokowania w formie zbliżonej do mechanizmu giełdowego. Rozwiązaniem problemu, jakim jest ograniczenie rynkowej oferta drewna, podlega – Lasy Państwowe mogą pozyskiwać tylko określoną ilość drewna ustaloną w 10-letnich planach urzędzenia lasu – jest powołanie Komisji Leśno-Drzewnej. Odpowiada ona za mechanizm regulacji cen drewna w ramach tzw. widełek cenowych, możliwe najlepiej godzący interesy dostawcy i odbiorcy surowca.

Większe nakłady w ramach Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Fundusz Spójności

Od lutego 2006 r. nastąpiło zdecydowane przyspieszenie realizacji przedsięwzięć w ramach Funduszu Spójności. W poprzednich latach środki unijne były wykorzystywane w bardzo niskim stopniu. W latach 2001–2005 z Funduszu Spójności przekazano beneficjentom 188,5 mln euro. Oznacza to, że do końca 2005 r. wykorzystano jedynie nieco ponad 7% dostępnych środków.

W 2006 r. zostanie wypłaconych ok. 220 mln euro, więcej niż przez

poprzednie 5 lat i ponad 2 razy więcej niż w 2005 r. Na 2007 rok planowana jest wypłata środków w kwocie 600 mln euro. Do końca sierpnia br. Narodowy Fundusz udzielił już ponad 73 mln zł w formie pożyczek inwestycyjnych dla podmiotów realizujących projekty Funduszu Spójności, tj. więcej niż w całym 2005 roku. Na 2007 rok planowane są wypłaty pożyczek inwestycyjnych w wysokości 592 mln zł.

W ramach realizowanych projektów przewiduje się podpisanie 864 kontraktów. Do końca sierpnia br. podpisano 412 kontraktów na roboty, usługi i dostawy. Zrealizowano 133 kontrakty. W 2006 r. oddano do użytku m.in. ujęcia wody pitnej dla Częstochowy i Raciborza oraz oczyszczalnię ścieków w Przemyśle. W ostatnich miesiącach otwarto zakłady utylizacji odpadów w Kaliszu i zmodernizowaną oczyszczalnię ścieków w Łodzi.

Sektorowy Program Operacyjny „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”

Zadaniem sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) działanie 2.4 jest dostosowanie polskich firm do unijnych standardów w dziedzinie ochrony środowiska.

Wysokość środków na dofinansowanie przedsięwzięć to 207 mln euro (około 800 mln zł), w tym 155 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz 52 mln euro z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, instytucji wdrażającej działanie 2.4.

Przyspieszono tryb naboru wniosków do SPO WKP, a procedury ich składania uproszczono. Przeprowadzono pięć rund aplikacyjnych. Do Narodowego Funduszu wpłynęło łącznie 427 wniosków. Z wnioskodawcami z pierwszej i drugiej rundy podpisano 64 umowy na łączną kwotę ponad 202 mln zł. Obecnie trwają

negocjacje bądź ocena techniczno-metryczna pozostałych wniosków.

Reorganizacja Krajowego Systemu Ekozarządzania i Audytu

Zmiany w Krajowym Systemie Ekozarządzania i Audytu (EMAS) mają usprawnić i uprościć jego funkcjonowanie. Będzie to możliwe m.in. dzięki przeniesieniu kompetencji związanych z EMAS z marszałków województw na wojewodów.

Na wniosek organizacji zainteresowanych rejestracją w EMAS rozbudowano rejestr krajowy. Ułatwi to określenie liczby zarejestrowanych podmiotów oraz kolejność przystępowania do systemu. Obieg dokumentów będzie się odbywać w formie elektronicznej. Znika tym samym konieczność przekazywania w formie papierowej informacji z rejestru wojewódzkiego do rejestru krajowego oraz publikowania ich w „Monitorze Polskim”. Dane z systemu informacyjno-bazowego EMAS będą dostępne na stronach internetowych EMAS dla wszystkich zainteresowanych.

Gospodarka wodna - Więcej nakładów na ochronę przed powodzią

Rząd podjął decyzję o zwiększeniu nakładów na „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006–2010” o 80 mln zł z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców. Dodatkowe pieniądze umożliwią zabezpieczenie przed powodzią Krakowa i wzmocnią ochronę doliny Skawy i Wisły. To tereny szczególnie zagrożone powodzią. Rząd zwiększył także środki z budżetu państwa na działalność państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, zapewniającej osłonę przed ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi. Ostateczna decyzja w tej sprawie będzie zależała od posłów pracujących w Sejmie nad rządowym projektem.

Kontynuowane są również prace nad oszacowaniem wartości majątku gospodarki wodnej Skarbu Państwa administrowanego przez regionalne zarządy gospodarki wodnej.

Powstaje system finansowania ochrony środowiska po 2006 r.

Rząd przygotowuje system finansowania ochrony środowiska po 2006 r., w tym dokumenty programowe na okres 2007–2013. Zakończyły się już konsultacje społeczne priorytetów środowiskowych do nowego budżetu Unii Europejskiej na lata 2007–2013. Rząd wziął pod uwagę problemy związane z realizacją Funduszu Spójności na lata 2004–2006. Rada Ministrów 6 grudnia 2005 r. przyjęła plan zwiększenia wykorzystania środków z funduszy strukturalnych poprzez uproszczenie procedur i ułatwienie dostępu do środków unijnych. Pozwoli to na sprawną absorpcję środków pomocowych przeznaczonych na ochronę środowiska.

Planowane działania

Powstanie Agencja Ochrony Środowiska, która zapewni kompleksowe i skuteczne wypełnianie przez Polskę zadań w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska. Przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa ekologicznego państwa i pomoże skuteczniej rozwiązywać problemy w tej dziedzinie.

Planowane są ponadto: reforma gospodarki wodnej polegająca na zintegrowaniu elementów wchodzących w jej skład, uporządkowanie planowania przestrzennego w Polsce oraz włączenie lasów do Systemu Handlu Emisjami.

Uruchomiona zostanie kampania informacyjna na temat funkcjonowania sieci Natura 2000. W jej ramach odbędzie się około 200 spotkań z mieszkańcami i samorządowcami z terenów objętych Naturą 2000.

Sławomir Mazurek
rzecznik prasowy ministra środowiska